

KWESTIONARIUSZ DIAGNOSTYCZNY DLA RODZICA DZIECKA ZAGROŻONEGO DYSLEKSJĄ

Profesor Marta Bogdanowicz upowszechniła pojęcie "dziecko ryzyka dysleksji", którym określiła dzieci od okresu poniemowlęcego do mniej więcej 8-10 lat zagrożone dysleksją. Zagrożenie "ryzykiem dysleksji" mogą zidentyfikować jako pierwsi rodzice i nauczyciele przedszkola.

Wczesne symptomy wskazujące na ryzyko dysleksji z zakresu:

1) sprawności ruchowej całego ciała (motoryka duża) to np.:

- trudności z utrzymaniem równowagi, z bieganiem;
- niezdarność w ruchach;
- nie lubienie zabaw ruchowych;
- trudności w nauce jazdy na rowerku trzykołowym, hulajnodze;

2) sprawności ruchowej rąk (motoryka mała) to np. trudności z:

- samoobsługą np. zapinaniem guzików, sznurowaniem butów;
- zabawami manipulacyjnymi tj. nawlekanie koralików, trzymanie ołówka (naciskanie go za mocno lub za słabo);

3) koordynacji wzrokowo-ruchowej to np.: trudności w budowaniu z klocków, rysowaniu; wykonywanie rysunków prymitywnie, np. jako 3-latek dziecko nie umiało narysować koła, jako 4-latek kwadratu i krzyża, jako 5-latek trójkąta;

4) rozwoju lateralizacji to np.: używanie na zmianę raz jednej, raz drugiej ręki, np. podczas rysowania, jedzenia;

5) rozwoju spostrzegania wzrokowego i pamięci wzrokowej to np.: wykazywanie nieporadności w rysowaniu (rysunki były bogate treściowo, lecz prymitywne w formie); trudności w składaniu puzzli, układanek;

6) rozwoju mowy to np.: nieprawidłowe artykułowanie wielu głosek; trudności z wypowiedzianiem złożonych wyrazów, budowaniem wypowiedzi, zapamiętywaniem; zniekształcanie nazw przez używanie niewłaściwych przedrostków; trudności z zapamiętaniem krótkich piosenek, wierszyków; nie

radzenie sobie z wydzielaniami wraz z klaskaniem sylab ze słów, wskazywaniem rymujących się słów i tworzeniem rymowanek.

Jeśli Twoje dziecko nie skończyło jeszcze 10 lat, a Ty masz podejrzenia, że może znajduje się w grupie dzieci ryzyka dysleksji, to możesz to sprawdzić obserwując zachowania i pracę małego ucznia. Poniżej zamieszczamy kwestionariusz diagnostyczny, który możesz wykorzystać do oceny dziecka pod kątem zagrożenia dysleksją. Kwestionariusz powinien być wykorzystywany wówczas, gdy dziecko już zaczęło naukę czytania, czyli ma przynajmniej 6 – 7 lat.

1. Czy dziecko ma trudności z zapamiętaniem wszystkich liter?
2. Czy dziecko ma trudności z posługiwaniem się nożyczkami, linijką, długopisem?
3. Czy dziecko ma problem ze wskazywaniem poprawnie kierunków, stron?
4. Czy dziecko ma problem z wymową trudniejszych słów lub ich określonej kategorii?
5. Czy dziecko jest mało sprawne ruchowo: słabo biega, skacze, źle jeździ na rowerze, hulajnodze?
6. Czy dziecko nie potrafi poprawnie przyporządkować dźwięków mowy symboli graficznych (głosek do liter)?
7. Czy dziecko pisze litery i cyfry zwierciadlanie lub odwzorowuje wyrazy przez zapisywanie ich od strony prawej do lewej?
8. Czy dziecko przekręca słowa (kraktor zamiast traktor), zmienia przedrostki w wyrazach (zauczyć się), myli wyrazy o podobnym brzmieniu (woda-wada, para-para, sława-słowa)?
9. Czy dziecko nie umie odróżnić głosek o podobnym brzmieniu (g-k, z-s, p-b, p-t), dlatego nie dostrzega różnic w parach wyrazów, takich jak: góra-kura, koza-kosa, pali-bali?
10. Czy dziecko ma problem z budowaniem poprawnych wypowiedzi?
11. Czy dziecko niechętnie bawi się układankami, klockami, puzzlami lub nie umie ich układać według wzoru?

12. Czy dziecko niechętnie uczestniczy w zabawach ruchowych?
13. Czy dziecko ma problem z odróżnianiem i zapamiętaniem liter o identycznych lub zbliżonych kształtach, lecz inaczej położonych w przestrzeni (b-d-p-g-q, u-n, m-w, y-g)?
14. Czy dziecko ma trudności z koncentracją uwagi, łatwo się rozprasza?
15. Czy dziecko ma trudności z odróżnieniem i zapamiętaniem liter o podobnych kształtach (m-n, l-ł-t, p-q, d-b, a-ą, e-ę, o-ó, i-j, c-ć-cz-ch, s-ś-sz, z-ź-ż, dz-dź-dż)?
16. Czy dziecko ma trudności z wyróżnieniem głosek w słowach?
17. Czy dziecko ma trudności z łączeniem głosek w słowo?
18. Czy dziecko ma problemy z odtwarzaniem szlaczków i figur geometrycznych?
19. Czy dziecko ma problem z zapamiętywaniem i powtarzaniem długich wyrazów?
20. Czy dziecko ma trudności z dokładnym zapamiętaniem krótkich wierszyków i piosenek oraz z rozpoznawaniem i tworzeniem rymów?
21. Czy dziecko ma trudności z zapamiętywaniem i powtarzaniem informacji w określonej kolejności (dni tygodnia, pory roku, nazwy miesięcy)?
22. Czy dziecko nie jest w stanie odnaleźć różnic pomiędzy podobnymi, ale nie identycznymi obrazkami?
23. Czy dziecko gubi, przestawia, zamienia litery pisanych lub przepisywanych wyrazów?
24. Czy dziecko pisze mało czytelnie (laseczki, brzuszeki zachwiane lub zniekształcone, brak połączeń między literami lub ich zbytne skupianie)?
25. Czy dziecko czyta bardzo słabo teksty nowe i słabo teksty, które czyta po raz drugi lub trzeci?
26. Czy dziecko pomija niektóre linie tekstu w trakcie czytania?
27. Czy dziecko nie potrafi wykonywać prostych działań matematycznych bez pomocy palców, patyczków itp.?
28. Czy dziecko ma problem z opanowaniem tabliczki mnożenia?

Jeśli na przynajmniej 30% pytań odpowiedzieć można „tak”, oznacza to, że należy

uważnie obserwować postępy w nauce dziecka i zastosować kilka nowych elementów w jego pracy szkolnej. Im wcześniej zaczniemy pomagać dziecku, tym łatwiej pokona ono wszelkie trudności.